

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
přednesené dne 7. dubna 2016*

Věc C-70/15

Emmanuel Lebek

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Sądem Najwyższym (Nejvyšší soud, Polsko)]

„Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Článek 34 bod 2 — Pojem ‚možnost opravného prostředku proti rozhodnutí‘ — Nařízení (ES) č.1393/2007 — Článek 19 — Prominutí zmeškání lhůty“

I – Úvod

1. Soudní dvůr dostal tento rok již podruhé příležitost, aby podle nařízení (ES) č. 44/2001** přezkoumal námitky, které může žalovaný vznést vůči návrhu na vykonatelnost soudního rozhodnutí. Zatímco námitka veřejného pořádku (*ordre public*) podle čl. 34 bodu 1 uvedeného nařízení je ústředním bodem věci Meroni***, v projednávané věci se jedná o čl. 34 bod 2, který má pro právní praxi ještě větší význam. Toto ustanovení stanoví, za jakých podmínek mohou bránit nedostatky při doručování návrhu na zahájení řízení pozdějšímu uznání a prohlášení vykonatelnosti rozsudku v jiném členském státě.

2. Základní koncept čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 vychází z Úmluvy o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „Bruselská úmluva“****), přesto se obsah právní úpravy tohoto ustanovení od doby Bruselské úmluvy výrazně proměnil. Podle Bruselské úmluvy hovořily nedostatky při doručování návrhu na zahájení řízení ještě systematicky proti uznání soudního rozhodnutí, které bylo vydáno po tomto návrhu. Nařízení (ES) č. 44/2001 má naproti tomu z hlediska žalobce výrazně příznivější podobu. Nařízení totiž ruší překážky uznání rozhodnutí i v případě, kdy nebylo žalovanému z důvodu neexistence včasného předvolání umožněno účinně se bránit ve státě vydání rozsudku, *před vydáním* rozhodnutí tehdy, když žalovaný mohl podat opravný prostředek proti spornému rozhodnutí *po jeho vydání* ve státě vydání rozsudku, avšak neučinil tak.

3. Projednávaná věc připojuje ke kasuistice týkající se uznání rozhodnutí při rozhodnutí pro zmeškání v tomto ohledu další aspekt, když v případě, který má Soudní dvůr posoudit, už nebylo možné podat opravný prostředek ve státě vydání rozsudku z důvodu uplynutí lhůty, avšak bylo možno v tomto ohledu vzít v úvahu řízení o prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání.

* Původní jazyk: němčina.

** Nařízení č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech [Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42, ve znění použitelném na projednávaný případ, naposledy pozměněném nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1103/2008 ze dne 22. října 2008 (Úř. věst. L 304, s. 80)].

*** K tomu viz stanovisko, které jsem přednesla ve věci Meroni (C-559/14, EU:C:2016:120).

**** Článek 27 bod 2 Úmluvy ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32).

4. Ústředními otázkami projednávané věci je otázka, zda čl. 34 bod 2 nařízení č. 44/2001 požaduje k tomu, aby se žalovaný vyhnul pozdějšímu prohlášení vykonatelnosti v jiném členském státě, že vnitrostátního opravného prostředku musí žalovaný ve státě vydání rozsudku dosáhnout nejprve v řízení o prominutí zmeškání lhůty, a otázka, jaké lhůty se případně uplatní.

II – Právní rámec

5. První rámec tohoto případu je v unijním právu určen nařízením č. 44/2001 a nařízením (ES) č. 1393/2007****.

A – Nařízení (ES) č. 44/2001

6. Podle čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 se rozhodnutí neuzná, „jestliže žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost“.

7. Podle čl. 45 odst. 1 první věty nařízení č. 44/2001 „[s]oud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 43 [...] podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí pouze na základě důvodů uvedených v článcích 34 a 35“.

B – Nařízení č. 1393/2007

8. V článku 1 nařízení č. 1393/2007 (dále jen „nařízení o doručování“) je rozsah jeho působnosti upraven následovně:

„Toto nařízení se použije na občanské a obchodní věci, kdy musí být soudní nebo mimosoudní písemnost zaslána z jednoho členského státu do druhého za účelem doručení v druhém členském státě. [...]2) Toto nařízení se nepoužije, pokud není známa adresa osoby, již má být písemnost doručena.

[...]“

9. Článek 19 odst. 4 nařízení o doručování stanoví:

„Pokud mělo být do jiného členského státu za účelem doručení zasláno soudní předvolání nebo obdobná písemnost podle tohoto nařízení a bylo vydáno rozhodnutí proti žalované straně, která se nedostavila, je soudce oprávněn prominout žalovanému zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) žalovaná strana se bez vlastního zavinění nedozvěděla o písemnosti v dostatečném předstihu, aby se mohla obhajovat, nebo se nedozvěděla o rozhodnutí v dostatečném předstihu, aby mohla podat opravný prostředek, a
- b) žalovaná strana se zjevně hájí ve věci samé.

**** Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. L 324, s. 79).

Žádost o prominutí zmeškání lhůty může být podána pouze v přiměřené lhůtě od okamžiku, kdy se žalovaný o rozhodnutí dozví.

Každý členský stát může v souladu s čl. 23 odst. 1 [nařízení o doručování Evropské komisi] sdělit, že žádosti nebude vyhověno, pokud je podána po uplynutí lhůty stanovené v tomto sdělení, která však v žádném případě není kratší než jeden rok ode dne vynesení rozhodnutí.“

III – Spor v původním řízení a předběžné otázky

10. Dne 8. dubna 2010 Tribunal de Grande Instance de Paris (městský soud v Paříži, Francie) konstatoval povinnost pana D., bydlicího od roku 1996 v Polské republice, k měsíčnímu placení výživného žalobci L. Žalovaný pan D. se řízení před francouzským soudem neúčastnil. Návrh na zahájení řízení mu totiž nebyl doručen, protože žalobce uvedl jako doručovací adresu žalovaného nesprávnou adresu v Paříži, na které pan D. nemohl přebírat písemnosti.

11. Teprve v červenci 2011 se pan D. dověděl o existenci rozsudku, když došlo k prohlášení jeho vykonatelnosti v Polské republice a Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okresní soud v Jelení Hoře, Polsko) mu doručil kopii návrhu na prohlášení vykonatelnosti včetně připojené kopie rozsudku. Vzhledem k tomu, že podle zjištění, která v Polsku učinil soud*****, již uplynula vnitrostátní lhůta pro podání opravného prostředku proti francouzskému rozsudku, nebyl první návrh na prohlášení vykonatelnosti v Polsku po opravném prostředku navrhovatele úspěšný a příslušný polský soud opíral zamítnutí návrhu o čl. 34 bod 2 ve spojení s článkem 45 nařízení č. 44/2001.

12. V květnu 2012 pak byl panu D. sporný rozsudek opět doručen při dodržení požadavků nařízení o doručování a pan D. byl zároveň poučen o tom, že v rámci dvou měsíců od doručení rozsudku může požadovat prominutí zmeškání lhůty s ohledem na uplynulou lhůtu pro podání opravného prostředku. Toto poučení o možnosti podání opravného prostředku za účelem prominutí zmeškání odvolací lhůty se totiž obsahově shoduje s článkem 540 francouzského Code de procédure civile (občanský soudní řád). Pan D. ovšem nebyl ani účastníkem řízení o prominutí zmeškání odvolací lhůty ve Francii, ani nepodal proti spornému rozsudku opravný prostředek.

13. V tomto kontextu byl znovu podán návrh na prohlášení vykonatelnosti rozsudku v Polské republice. Navrhovatel, pan L., přitom tvrdil, že v důsledku opakovaného doručení včetně poučení o právu na prominutí zmeškání lhůty byla žalovanému poskytnuta možnost napadnout rozsudek, kterou však žalovaný nevyužil. K této argumentaci se však Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (odvolací soud ve Vratislavi) nemohl připojit a usnesením ze dne 27. května 2013 návrh na prohlášení vykonatelnosti rozsudku opět zamítl. Jako odůvodnění uvedl, že pouhé oprávnění požadovat v souvislosti se lhůtou pro podání opravného prostředku prominutí zmeškání této lhůty nelze postavit na roveň možnosti podat opravný prostředek proti rozsudku ve smyslu čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001. Možnost napadnout dotčený rozsudek ve smyslu tohoto ustanovení existuje pouze tehdy, byl-li žalovanému během řádné lhůty pro podání opravného prostředku doručen rozsudek včetně odůvodnění a poučení o možnosti podání opravného prostředku.

14. Proti tomuto usnesení navrhovatel podal kasační opravný prostředek u předkládajícího soudu. Tento soud se zejména táže, zda lze v projednávaném případě vůbec vycházet z možnosti prominutí zmeškání lhůty poté, co Francouzská republika učinila prohlášení podle čl. 23 odst. 1 nařízení o doručování, podle kterého je prominutí zmeškání lhůty ve vztahu ke lhůtám pro podání opravného prostředku po uplynutí jednoho roku od vydání rozsudku, který byl vydán v dubnu 2010, nepřípustné.

***** Bez ohledu na doručení rozsudku, které bylo dříve opomenuto, však naneštěstí není možné z předkládacího rozhodnutí dovodit podrobnosti týkající se přípustných opravných prostředků, ani důvodu uplynutí lhůty pro jejich podání (viz jeho s. 7, IV).

15. Vzhledem k těmto okolnostem předkládající soud rozhodl o přerušení řízení a položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

1. Musí být čl. 34 bod 2 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že možnost podání opravného prostředku uvedená v tomto článku zahrnuje jak situaci, kdy příslušný opravný prostředek může být podán během lhůty stanovené vnitrostátním právem, tak i situaci, kdy tato lhůta již uplynula, avšak lze podat žádost o prominutí zmeškání lhůty a následně – poté, co bylo této žádosti vyhověno – vlastní opravný prostředek?
2. Musí být čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 vykládán v tom smyslu, že vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva o prominutí zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku, nebo v tom smyslu, že žalovaný má možnost volby buď podat žádost podle tohoto ustanovení, nebo využít příslušný právní institut vnitrostátního práva?

IV – Posouzení předběžných otázek

A – K první předběžné otázce

16. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je skutečnost, zda čl. 34 bod 2 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že po uplynutí vnitrostátní lhůty pro podání opravného prostředku ve státě vydání rozsudku tento článek nebrání prohlášení vykonatelnosti rozsudku, pokud měl žalovaný prostřednictvím řízení prominutí zmeškání lhůty znovu možnost podat opravný prostředek.

17. Pokud jde o stanovisko k první předběžné otázce, písemná vyjádření členských států, které byly účastníky tohoto řízení, jakož i Evropské komise, hovoří pro extenzivní výklad čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001.

18. Podle toho by byl žalovaný, pokud by ve státě vydání rozsudku přicházelo v úvahu prominutí zmeškání lhůty, v zásadě povinen dosáhnout tímto způsobem oprávnění podat proti rozsudku opravný prostředek a pak, po prominutí zmeškání lhůty, podat opravný prostředek ve státě vydání rozsudku. V opačném případě by žalovaný musel počítat s tím, že se v řízení o prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí v jiném členském státě nemůže odvolávat na čl. 34 bod 2 nařízení č. 44/2001. Je zřejmé, že i názory v literatuře a judikatuře členských států ***** zastávají tento extenzivní přístup, který je nakloněn uznávání rozhodnutí.

19. Tento výklad však nutně nevyplývá ze znění ustanovení, které hovoří o opravných prostředcích „proti rozhodnutí“. Postup k prominutí zmeškání lhůty není *stricto sensu* takovým opravným prostředkem. V situacích, ve kterých připadá v úvahu řízení o prominutí zmeškání lhůty, již žalovaný bez dalšího nemá možnost podat opravný prostředek směřující proti rozhodnutí jako takovému.

20. Ani systematické argumenty nehovoří nutně pro to, aby byla žalovanému za takových okolností, jako jsou sporné okolnosti v původním řízení, uložena povinnost podat návrh na prominutí zmeškání lhůty a jinak mu odeprít uplatňování překážky uznání rozhodnutí podle čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001.

***** Viz například usnesení německého Bundesgerichtshof ze dne 21. ledna 2010, sp. zn. IX ZB 193/07, EuZW 2010, 478, bod 14 a tam citovaná judikatura.

21. Za tímto účelem se nelze zejména dovolávat čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování, který upravuje prominutí zmeškání lhůty pro případ nepřítomnosti žalovaného v řízení u přeshraničního doručování. Z tohoto ustanovení nelze vyvodit nic podstatného pro význam řízení o prominutí zmeškání lhůty v rámci čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001, který – na rozdíl například od článku 26 uvedeného nařízení – nemá systematické propojení s nařízením o doručování.

22. Již působnost nařízení o doručování a čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001, o který se v projednávaném případě jedná, není zcela shodná, protože čl. 34 se týká i překážek pro uznání rozhodnutí u rozsudků, u nichž nedošlo k doručení v souladu s nařízením o doručování. Dále čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování není při výkladu blízkém praxi na projednávaný případ použitelný. Uvedené ustanovení se týká výslovně případů, ve kterých „mělo být do jiného členského státu za účelem doručení zasláno soudní předvolání [...] podle tohoto nařízení a***** bylo vydáno rozhodnutí proti žalované straně“. Z toho nelze v projednávaném případě vycházet, protože návrh na zahájení řízení byl adresován na pařížskou adresu a tím pro přeshraniční doručení neexistoval při zahájení v řízení ve Francii žádný důvod. Tím chybí již první z obou kumulativních podmínek, na kterých je založena právní úprava prominutí zmeškání lhůty čl. 19 odst. 4.

23. I kdyby byl čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování použitelný, nelze z tohoto ustanovení odvodit povinnost podat návrh na prominutí zmeškání lhůty. Článek 19 odst. 4 je totiž normou, která slouží ochraně adresáta doručení a ponechává na něm možnost rozhodnout se, za jakých podmínek je *možné* podat návrh na prominutí zmeškání lhůty, *aniž by mu byla uložena taková povinnost*. Vyhovuje tím případným zájmům adresáta doručení, aby z vlastního podnětu nechal obnovit řízení stížené vadami v doručování a popřípadě se domohl zamítnutí žaloby*****. Z článku 19 odst. 4 nařízení o doručování však nelze dovodit systematický závěr, že se na žalovaného v rámci čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 vztahuje povinnost podat návrh na prominutí zmeškání lhůty, nebo se bude v opačném případě muset smířit s prohlášením vykonatelnosti rozsudku.

24. Pro otázku, zda „možnost podání opravného prostředku“ ve smyslu čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 zahrnuje podání návrhu na prominutí zmeškání lhůty, je spíše třeba vycházet ze smyslu a účelu uvedeného ustanovení. Je přitom třeba dbát toho, že nařízení č. 44/2001 sleduje za cíl umožnění rychlého a účinného prohlášení o vykonatelnosti soudních rozhodnutí, přičemž ovšem musí zůstat zaručena práva žalovaného na obhajobu*****. Žalovanému by hlavně měla být oproti dřívější právní úpravě Bruselské úmluvy odejmuta možnost uplatňovat v řízení o prohlášení vykonatelnosti zneužívajícím způsobem neuskutečněné doručení návrhu na zahájení řízení, pokud se při stále plynoucí lhůtě pro podání opravného prostředku mohl bez dalšího bránit ve státě vydání rozsudku proti spornému rozhodnutí. Skutečnost, že by měl kromě toho po uplynutí lhůty pro podání opravného prostředku rovněž podat návrh na prominutí zmeškání lhůty, však nelze jednoznačně dovodit ani ze znění ustanovení, ani z bodů odůvodnění nařízení.

***** Zvýraznění provedeno autorkou stanoviska.

***** Takový zájem může existovat například tehdy, pokud ve třetím státě, nebo dokonce ve státě vydání rozsudku, i z řízení, které nebylo vedeno podle unijního prováděcího nařízení, existuje obava z negativních důsledků pro odpůrce, například z exekučních opatření, nebo pokud má žalovaný zájem na rychlém pravomocném rozhodnutí sporu, například proto, že své vyhlídky na úspěch hodnotí jako příznivé a nové řízení, které by případně mohlo hrozit, by pro něj představovalo zátěž.

***** K tomu viz rozsudek ASML (C-283/05, EU:C:2006:787, body 20 a 24).

25. Úvahy z hlediska zásady spravedlivého procesu spíše hovoří proti tomu, aby bylo znění čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 chápáno příliš široce a postup směřující k prominutí zmeškání lhůty byl podřazen pod pojem „opravný prostředek“ ve smyslu tohoto ustanovení. Pokud by měl žalovaný po uplynutí lhůty pro podání opravného prostředku podat návrh na prominutí zmeškání lhůty ve státě vydání rozsudku a v opačném případě mu hrozilo prohlášení vykonatelnosti v jiném členském státě, odporovalo by to zásadě zásady rovnosti procesních prostředků mezi žalobcem a žalovaným, která je podstatným prvkem spravedlivého procesu ve smyslu judikatury Soudního dvora.

26. Výše uvedené je zřejmé, pokud si uvědomíme, že pokud žalovaný podá opravný prostředek před uplynutím lhůty pro podání opravného prostředku podle čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 a zajistí si tím právo být vyslechnut ve státě vydání rozsudku, nachází se v podstatě v téže situaci, v jaké by se nacházel, kdyby mu byl včas doručen návrh na zahájení řízení a mohl se účastnit řízení prvního stupně: pak mu vznikají ve státě vydání rozsudku případně soudní výlohy a náklady související s právním zastoupením jen za vedení *jediného* řízení a spor se omezí na předmět sporu rozsudku, který je třeba vykonat.

27. O jinou situaci se jedná, pokud žalovaný až po uplynutí odvolací lhůty zjistí, že proti němu byl bez jeho vědomí vydán rozsudek. Vzhledem k tomu, že podání opravného prostředku již pak není bez dalšího možné, musí pro napadení rozsudku ve státě vydání rozsudku využít možnost prominutí zmeškání lhůty a pak vést příslušné řízení. Teprve pak by mohl – pokud by byl úspěšný při prominutí zmeškání lhůty – ve druhém kroku podat opravný prostředek proti rozsudku. V protikladu k situaci popsané v bodě 26 by tedy žalovaný nesl zátěž *dvou* řízení (s tím související náklady), jejichž předmět by byl výrazně širší než předmět sporu rozsudku, protože by bylo třeba dále posoudit problematiku obnovy řízení. Zohledníme-li dále skutečnost, že kromě procesních a finančních komplikací týkajících se řízení a nákladů mohou nastat i praktické problémy, jako například hledání vhodných advokátů a náklad na překlad, je jasné, že pokud by žalovanému bylo uloženo břemeno podání návrhu na prominutí zmeškání lhůty, aby zamezil prohlášení vykonatelnosti rozsudku, nacházel by se vůči žalobci ve výrazně horší pozici. To platí především pro žalované, kteří jsou právně nezkušení a mají omezené finanční prostředky. Zejména u srovnatelně malých žalobních nároků by tím bylo nutno počítat s tím, že takoví žalovaní by se mohli vzhledem k hrozícím nákladům a komplikacím souvisejícím se soudním řízením smířit s výkonem rozhodnutí bez obrany, aby tímto způsobem v každém případě ušetřili další náklady související s právním zastoupením a soudním řízením, jejichž rentabilitu lze u zahraničních skutkových situací často – a právě pro laiky – těžko odhadnout.

28. Vzhledem k tomu je třeba vycházet z toho, že předpoklad povinnosti obnovy řízení v rámci čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 by citelně narušil rovnost procesních prostředků mezi účastníky řízení tím, že by po žalovaném požadoval vedení dalšího řízení na obranu svých zájmů.

29. Je třeba dodat, že podle primárního práva je každé usnadnění vyhlášení vykonatelnosti rozhodnutí v případech, ve kterých nebylo žalovaným poskytnuto právo být vyslechnut předtím, než byl vydán rozsudek, v kolizi se zásadou spravedlivého procesu. K tomu je třeba obecně poznamenat, že v současnosti je ustanovení čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 zkoumáno ESLP, jehož velký senát bude pravděpodobně brzy rozhodovat ve věci Avotiņš v. Lotyšsko o jeho slučitelnosti s článkem 6 EÚLP. I v uvedené věci se jednalo o hrozící prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí, před jehož vydáním nebyl žalovaný vyslechnut a proti kterému nepodal opravný prostředek. Rozhodnutí senátu v této věci přijato v roce 2014 těsnou většinou sice nakonec považovalo právní úpravu čl. 34 bod 2 nařízení č. 44/2001

K významu tohoto požadavku viz rozsudky Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, bod 73) a ASML (C-283/05, EU:C:2006:787, bod 27).

Rozsudek Ordre des barreaux francophones et germanophone a další (C-305/05, EU:C:2007:383, bod 31) jakož i čl. 47 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie.

ESLP, rozsudek Avotiņš v. Lotyšsko (CE:ECHR:2014:0225JUD001750207, zejména bod 51 a násl.); k tomu viz bod 39 mého stanoviska ve věci Meroni.

a prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí za slučitelné s článkem 6 EÚLP, zdůraznilo však, že žalovaný podávající stížnost nebyl v každém případě obchodně nezkušený. Odůvodnění vázané striktně na skutkový stav, které ESLP v této věci vymezil, aby odmítl porušení článku 6 EÚLP, odůvodňuje předpoklad, že jeho rozhodnutí by mohlo být jiné u žalovaného bez odborných zkušeností.

30. I když se skutkový stav vymezený ESLP ve všech bodech neshoduje s projednávaným případem, je třeba vyhodnotit jeho rozhodnutí ve věci Avotiņš v. Lotyšsko minimálně jako varovný signál, aby při výkladu překážek pro uznání rozhodnutí v čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 bylo postupováno obezřetně a neztratily se ze zřetele – vedle požadavku zajištění volného pohybu soudních rozhodnutí – oprávněné zájmy žalovaného. To znamená, že nad rámec kogentního obsahu ustanovení by žalovanému nemělo být bráněno v uplatňování překážek pro uznání rozhodnutí.

31. Podle toho neexistuje rozumný důvod, aby žalovaný, který nebyl včas předvolán, musel po uplynutí lhůt pro podání opravného prostředku nejprve dosáhnout přístupu k opravnému prostředku prostřednictvím podání návrhu na prominutí zmeškání lhůty; v opačném případě mu bude bráněno v uplatnění překážky uznání rozhodnutí. Ve smyslu uvedeného ustanovení je spíše třeba, pokud lhůty pro podání opravného prostředku již uplynuly v době, ve které se žalovaný dozvěděl o rozhodnutí, které se ho týká, vycházet z toho, že žalovaný neměl možnost podat opravný prostředek proti rozhodnutí.

32. Na první předběžnou otázku je tedy třeba odpovědět, že čl. 34 bod 2 nařízení č. 44/2001 je třeba vykládat v tom smyslu, že možnost podání opravného prostředku uvedená v tomto článku zahrnuje pouze případ, kdy příslušný opravný prostředek může být podán během lhůty stanovené vnitrostátním právem, nikoli případ, kdy tato lhůta již uplynula, avšak lze podat žádost o prominutí zmeškání lhůty a následně – poté, co bylo této žádosti vyhověno – vlastní opravný prostředek.

B – Ke druhé předběžné otázce

33. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování musí být vykládat v tom smyslu, že vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva o prominutí zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku, nebo v tom smyslu, že žalovaný má možnost volby, zda podá žádost podle tohoto ustanovení, nebo využije příslušný právní institut vnitrostátního práva.

34. Úvodem je třeba připomenout, že sporné ustanovení nařízení o doručování, jak bylo uvedeno výše v bodě 22, patrně není na projednávaný případ použitelné, protože se nejedná o přeshraniční doručení návrhu na zahájení řízení. Na předběžnou otázku se tedy odpovídá pouze pro případ, že by Soudní dvůr vycházel z použitelnosti čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování na projednávaný případ.

35. Pro tento případ je třeba konstatovat, že článek 19 nařízení o doručování se použije, pokud se u zahraničního doručování „podle tohoto nařízení“ konalo řízení v nepřítomnosti žalovaného. V prvním kroku čl. 19 odst. 1 nařízení o doručování v zásadě vyžaduje přerušování řízení, dokud nebude možné ověřit, že návrh na zahájení řízení byl žalovanému skutečně doručen. Článek 19 odst. 2 nařízení o doručování stanoví výjimky ze zásady, které umožňují pokračování řízení. Článek 19 odst. 4 konečně obsahuje právní úpravu o prominutí zmeškání lhůty „v přiměřené lhůtě od doby, kdy se žalovaný o rozhodnutí dozví“, a sice ve prospěch žalovaného, který se bez zavinění nedozvěděl o návrhu na zahájení řízení, a nehájil se tedy, avšak přesto byl odsouzen. Článek 19 odst. 4 třetí pododstavec nařízení o doručování ponechává členským státům možnost stanovit promlčecí lhůty pro podání návrhu na prominutí zmeškání lhůty, která však nesmí být kratší než „jeden rok ode dne vynesení rozhodnutí“.

36. Francouzská republika učinila příslušné prohlášení ve prospěch roční lhůty a tím taxativně upravila lhůtu pro podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty v *případech spadajících do čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování*. Tato právní úprava neponechává žádný prostor pro koexistenci s ustanoveními vnitrostátního práva případně se odlišujících od tohoto ustanovení, jako například článek 540 Code de procédure civile (občanský soudní řád), který spojuje lhůtu pro podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty s datem doručení rozsudku, a nikoli – jako nařízení o doručování – s „vydáním rozhodnutí“. Je třeba souhlasit s Komisí v tom, že v konkrétním případě může být právní úprava o prominutí zmeškání lhůty podle nařízení o doručování pro žalovaného nepříznivější než vnitrostátní právní úprava. To je však nevyhnutelným důsledkem prohlášení ve prospěch roční lhůty, které učinila Francouzská republika, a proto je nutné ji přijmout tak, že si ji tento členský stát takto přál.

37. Pokud bude čl. 19 odst. 4 považován za relevantní, je třeba na druhou předběžnou otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 4 nařízení o doručování musí být vykládán v tom smyslu, že v souvislosti s odvolací lhůtou vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva o prominutí zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku.

V – Závěry

38. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky následovně:

„Článek 34 bod 2 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že možnost podání opravného prostředku uvedená v tomto článku zahrnuje pouze případ, kdy příslušný opravný prostředek může být podán během lhůty stanovené vnitrostátním právem, nikoli případ, kdy tato lhůta již uplynula, avšak lze podat žádost o prominutí zmeškání lhůty a následně – poté, co bylo této žádosti vyhověno – vlastní opravný prostředek.

Článek 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 musí být vykládán v tom smyslu, že v souvislosti s odvolací lhůtou v působnosti nařízení č. 1393/2007 vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva o prominutí zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku.“